

ÅK 7-9

SIGNES ORÖRDA KOFFERT

Vad hade en emigrant med sig tillbaka till Sverige?

Många svenskar utvandrade till Amerika under 1800- och 1900-talen. Många kom också tillbaka. I den här lektionen får eleven tillfälle att fundera på hur några svenskar påverkades av att först utvandra och sedan återvända till Sverige.

Amerikakoffert av trä som är klätt med konstläder. På ena sidan står initialerna "S.C." i rött och det finns rester av olika etiketter, till exempel från Svenska Amerikalinjen. Kofferten finns på Utvandrarnas hus i Växjö. Foto: Kulturparken Småland (CC BY)

En lektion från

LÄRARHANDLEDNING

KOPPLING TILL SKOLANS KURSPLAN

Lgr22 Centralt innehåll – Åk 7–9

Demokratisering och ökad globalisering, cirka 1900-nutid

- Kontinuitet och förändring med utgångspunkt i långa historiska linjer kring levnadsvillkor, migration och makt.

Lgr22 betygskriterier

- Eleven för resonemang om orsaker till och konsekvenser av samhällsförändringar och av människors levnadsvillkor och handlingar i förfluten tid.

LEKTIONEN

Genom den här lektionen får eleverna lära känna några av de ca 300 000 svenskar som återvände efter att ha emigrerat till Nordamerika. Huvudfokus ligger på innehållet i den koffert som småländska Signe tog med sig hem till byn Långasjö och som hon lämnade orörd i 50 år fram till sin död. Vad var det för olika föremål, erfarenheter och känslor som emigranterna fick med sig hem igen? Lektionen vidgar elevernas perspektiv på den svenska emigrationen genom att skildra de yngre, obundna svenskar som dominerade från 1880-talet och framåt, både i antal som utvandrade och som återvände.

Bakgrund

Detta är en av flera lektioner som behandlar den svenska emigrationen till Nordamerika mellan åren 1830–1930. Lektionen bygger på arkivmaterial om en svensk utvandrare och sedermera återvändare, Signe Karlsdotter. Ytterligare fyra återvändare presenteras. Materialet finns på Utvandrarernas hus i Växjö. Sammantaget kan de ses som typiska exempel på hur svenskar utvandrade till Amerika under slutet av 1800-talet och början av 1900-talet för att arbeta ihop pengar och skapa sig bättre förutsättningar att leva sitt liv för att sedan återvända.

Vi har valt att utgå från historiska personer som ett pedagogiskt grepp för att levandegöra historien. Förhoppningen är att eleverna lättare ska kunna förstå och relatera till människorna som levde då. Lektionsmaterialet innehåller korta texter, arkivmaterial och fotografier. Lektionen innehåller både en lättsam urvalsuppgift, en skrivuppgift och tre avslutande frågor för vidare funderingar.

Övning – Vilka av följande föremål packade Signe ned i kofferten 1946?

Tidsåtgång: 5-10 minuter.

Övningens syfte: att utifrån ett givet historiskt sammanhang kunna avgöra vilka föremål som hörde till tiden. Sakernas tekniska utveckling, material och kön kan spela roll för att avgöra vilka föremål som packades ner i kofferten 1946.

Övningen utförs i par.

Facit: Alla föremål utom dessa tre var nerpackade i kofferten:

En lektion från

LÄRARHANDLEDNING

- Nummer 4: hockeyhjälm från 1970-talet.
- Nummer 6: papiljotterna från 1960-talet.
- Nummer 9: tygskorna från 1970-talet.

Övning – Varför packade Signe aldrig upp sin koffert?

Be eleverna tänka sig att Signe själv öppnade sin koffert och smög ner en hälsning där hon förklarar vad som hände henne, som gjorde att hon fattade beslutet att återvända, och varför kofferten sedan stod oöppnad under alla år. Be dem sedan att skriva Signes hälsning. OBS! Eleverna får fantisera helt fritt eftersom det inte finns något facit. Någon hälsning har aldrig hittats. Elevernas hälsning kan börja så här: *Till dig som i framtiden öppnar min koffert...* (max 200 ord).

Tidsåtgång: 10 minuter

Övningens syfte: att förmå eleven att tänka sig in i en house maids (hushållerskas) situation och hennes tankar kring utvandring och återvändande under 1900-talets första hälft.

Övningens utförande: enskilt.

Källor

- [Basutställningen "Det Nya Landet"](#), på Utvandrarnas Hus, Växjö.
- [Introduktionsfilmen om basutställningen "Det Nya Landet"](#), på Utvandrarnas Hus, Växjö (längd 4:49 min).
- Tedebrand, Lars-Göran (1976) Remigration from America to Sweden. I Runblom H. och Norman H. (red.) *From Sweden to America, A History of the Migration*. ALMQVIST & WIKSELL, s.201-227.
- Strömstad kommun. Guldgräverskan Hilma Svedal
- <https://www.stromstad.se/kultur/startsidea/historiskapersonportratt/guldgraverskanhilmasvedal.4.9a01d9b1784aca70924cf2.html> [2023-01-05]
- Bennedahl, M., [Ensam kvinna till Amerika tur och retur](#).

En lektion från

